

EMPATIA. ROZWIJANIE EMPATII UCZNIÓW

Zestawienie bibliograficzne w wyborze za lata 2000-2024 opracowane w oparciu o zbiory
Publicznej Biblioteki Pedagogicznej RODN „WOM” w Częstochowie i jej filii

Książki

1. Empatia : 48 ćwiczeń, które nauczą dziecko wyrażać swoje emocje, rozumieć innych oraz dbać o relacje / Hiedi France ; il. Sarah Rebar ; przekł. Anna Sawicka-Chrapkiewicz. - Sopot : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne Elżbieta Zubrzycka, 2024.
2. Empatia : o umiejętności współodczuwania / Mark H. Davis ; przeł. Jolanta Kubiak. - Gdańsk : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 1999.
3. Empatia i rozwój moralny / Martin L. Hoffman ; przekł. Olena Waśkiewicz. - Gdańsk : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2006
4. Empatia i współczucie / Nancy Eisenberg // W: Psychologia emocji / red. Michael Lewis, Jeannette M. Haviland-Jones. - Gdańsk : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2005, s. 849-867.
5. Grupa bez przemocy : 162 zabawy i ćwiczenia dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, uczące empatii i współpracy / Charles A. Smith ; il. Nancy L. Downing ; [przekł. Joanna Sabbo-Gołębiowska]. - Kielce : Jedność, cop. 2007.
6. Opowieści o Czujątkach : ćwiczenia z empatii dla dzieci i... dorosłych / Joanna Bogudał-Borkowska ; [il. Ksenia Szybist]. - Kraków : Impuls, 2017.
7. Rozwijanie empatii uczniów / Agnieszka Lewicka, Ewelina Tymoszek // W: Kompetencje diagnostyczne i terapeutyczne nauczyciela / red. nauk. Danuta Wosik-Kawala, Teresa Zubrzycka-Maciąg. - Kraków : Impuls, 2011, s. 165-173.
8. Rozwój emocjonalny od niemowlęctwa do dorastania : kierunki rozwoju kompetencji emocjonalnych i problemów emocjonalnych / Dale F. Hay ; [przekł. Mateusz Jastrzębski]. - Warszawa : Difin, 2021.

Artykuły z czasopism

1. Alicja po właściwej stronie lustra / Alicja Kaczmarzyk // Sygnał. - 2017, nr 9, s. 35-37.
2. Czułość dla świata : o tym, że jesteśmy częścią natury / Joachim Bauer ; rozm. Peter Spork ; tł. Andrzej Lipiński // Charaktery. - 2022, nr 6, s. 20-25.
3. Czynniki stymulujące rozwój empatii / Joanna Matejczuk // Edukacja. - 2005, nr 4, s. 77-87.
4. Czytanie czyni czułym / Keith Oatley // Charaktery. - 2012, nr 6, s. 44-47.
5. E jak Empatia i Edukacja / Maria Kaźmierczak // Psychologia w Szkole. - 2009, nr 4, s. 96-103.

Oprac. Bernarda Śmigiełska - nauczyciel bibliotekarz PBP RODN „WOM” w Częstochowie

Licencja Uznanie autorstwa
Użycie niekomercyjne

6. Emocjonalny bystrzak : rozwój empatii u dziecka przedszkolnego / Agnieszka Pasternak // *Bliżej Przedszkola*. - 2012, nr 2, s. 32-34.
7. Empatia - sztuka słuchania / Katarzyna Wojewódzka // *Lider*. - 2010, nr 6, s. 17-18.
8. Empatia - wrodzona czy wyuczona? [zawiera propozycje ćwiczeń] / Iwona Karpińska // *Życie Szkoły*. - 2021, nr 8, s. 30-33.
9. Empatia / Magdalena Goetz // *Szkoła*. - 2018, nr 5, s. 59-61.
10. Empatia / Małgorzata Kuśpit // *Remedium*. - 2007, nr 6, s. 22-23.
11. Empatia drogą do innego i do siebie / Ewa Trzebińska // *Charaktery*. - 2006, nr 1, s. 8-13.
12. Empatia drogą do sukcesu / Katarzyna Stępień // *Psychologia w Szkole*. - 2010, nr 4, s. 25-30.
13. Empatia na wagę złota / Katarzyna Klimek-Michno // *Psychologia w Szkole*. - 2015, nr 2, s. 27-31.
14. Empatia w epoce niedoczasu / Tomasz Kozłowski // *Dyrektor Szkoły*. - 2020, nr 10, s. 29-33.
15. Empatia w hermeneutycznej interpretacji tekstu literackiego / Elżbieta Mikoś // *Polonistyka*. - 2008, nr 2, s. 6-12.
16. Empatia w kilku odsłonach / Hanna Hamer // *Psychologia w Szkole*. - 2004, nr 1, s. 63-70.
17. Empatia zamiast pogardy / Tomasz Kozłowski // *Dyrektor Szkoły*. - 2019, nr 3, s. 64-66.
18. Empatia, czyli kwestia przetrwania / Paula Pilarska // *Psychologia w Szkole*. - 2014, nr 3, s. 37-42.
19. Empatyczna komunikacja jako źródło wspierania relacji w szkole i budowania autorytetu wychowawcy / Donata Sulikowska, Ewa Tyralik-Kulpa // *Meritum*. - 2021, nr 4, s. 21-28.
20. Empatyczne przywództwo / Przemysław Kluge // *Dyrektor Szkoły*. - 2024, nr 3, s. 17-19.
21. Generacja Z i jej podejście do szkoły, pracy, zdrowia psychicznego [zawiera m.in. tzw. mapę empatii] / Marta Nowakowska // *Głos Pedagogiczny*. - 2023, nr 12/1, s. 13-15 pdf.
22. Historia empatii w zarysie / Anna Szuster-Kowalewicz // *Charaktery*. - 2006, nr 1, s.10-13.
23. Jak mózg dziecka w wieku przedszkolnym uczy się i doświadcza empatii / Anna Jankowska // *Bliżej Przedszkola*. - 2019, nr 3, s. 12-15.
24. Jak powrócić do samego siebie? : o empatycznej komunikacji ze sobą i innymi / Ewa Kruchowska // *Charaktery*. - 2022, nr 3, s. 66-70 ; *Głos Pedagogiczny*. - 2022, nr 5, s. 55-58 ; *Wychowanie w Przedszkolu*. - 2023, nr 9/10, s. 49-51.
25. Jestem wyjątkową częścią społeczeństwa : wspieranie przedszkolaków w rozkwicie indywidualności z szacunkiem do norm społecznych [wspieranie rozwoju altruizmu i empatii oraz asertywności u dzieci, zawiera ćwiczenia] / Monika Kalinowska // *Wychowanie w Przedszkolu*. - 2024, nr 1, s. 31-37.
26. Koncepcja edukacji emocjonalnej / Wiesław Sikorski // *Edukacja i Dialog*. - 1997, nr 10, s. 8-13.

Oprac. Bernarda Śmigiełska - nauczyciel bibliotekarz PBP RODN „WOM” w Częstochowie

Licencja Uznanie autorstwa
Użycie niekomercyjne

27. Książkowe przygotowania do Dnia Empatii / Julita Pasikowska-Klica // Wychowanie w Przedszkolu. - 2022, nr 7, s. 57-58.
28. Kształtowanie asertywności i rozwijanie empatii w komunikacji między uczniami - wskazówki do budowania dobrych relacji koleżeńskich / Agnieszka Ludorowska // Głos Pedagogiczny. - 2021/2022, nr 12/1, s. 56-59 ; Życie Szkoły. - 2022, nr 2/3, s. 29-32.
29. Kształtowanie empatii i uczuć moralnych u dzieci w wieku przedszkolnym metodami dramy / Karina Szafrńska // Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce. - 2016, nr 3, s. 255-266.
30. Nawyki kształtujące empatyczne zachowania u dzieci / Anna Jankowska // Bliżej Przedszkola. - 2020, nr 7/8, s. 60-63.
31. Po pierwsze - empatia / Janina Janowska // Psychologia w Szkole. - 2008, nr 2, s. 109-116.
32. Pojęcie empatii we wcześniejszych oraz współczesnych koncepcjach psychologicznych / Maria J. Kliś // Psychologia Wychowawcza. - 1998, nr 1, s. 17-27.
33. Praktyczne ćwiczenia w rozwijaniu empatii / Aleksandra Kubala-Kulpińska // Głos Pedagogiczny. - 2019, nr 12, s. 34-37.
34. Przez zabawę do empatii - jak literatura dziecięca uczy troski o innych? / Julita Pasikowska-Klica // Wychowanie w Przedszkolu. - 2024, nr 4, s. 54-55.
35. Regulacyjna funkcja empatii w postrzeganiu niepełnosprawności / Piotr Urbański // Niepełnosprawność i Rehabilitacja. - 2013, nr 4, s. 26-34.
36. Rozwijanie empatii jako profilaktyka zachowań ryzykownych / Maja Łoś // Wychowanie na co Dzień. - 2012, nr 10/11, dod. s. I-VI.
37. Szkoła empatii / Magdalena Goetz // Sygnał. - 2018, nr 2, s. 41-43
38. Trening empatii w szkole / Magdalena Goetz // Głos Pedagogiczny. - 2016, nr 4, s. 51-54.
39. W odbiciu / Monika Gryboś // Sygnał. - 2016, nr 1, s. 53-54.
40. Wolontariat jako szkoła empatii. Cz. 1 / Marta Majorczyk // Sygnał. - 2017, nr 10, s. 20-23.
41. Współczynnik empatii (EQ) - kwestionariusz dotyczący dziecka / oprac. Adriana Kloskowska // Głos Pedagogiczny. - 2021, nr 5, s. 31-32.
42. Wyobraźnia, kreacja, uwaga : czytanie poezji w szkole ponadpodstawowej jako ćwiczenie empatii - w stronę nowej pedagogiki / Bartosz Suwiński // Język Polski w Szkole Ponadpodstawowej. - 2021/2022, nr 2, s. 51-59.
43. Z empatią dla siebie / Anna Mills // Charaktery. - 2018, nr 6, dod. Trening Psychologiczny s. 16-17.
44. Znaczenie empatii w zawodzie nauczyciela / Beata Lewandowska // Życie Szkoły. - 2013, nr 11, s. 6-7.

45. Zobacz, on potrzebuje twojej pomocy - jak nauczyć dziecko umiejętności dostrzegania potrzeb innych / Lidia Kołodziejska // Wychowanie w Przedszkolu. - 2018, nr 6, s. 54-58.

Scenariusze zajęć szkolnych

1. Amelia i Kuba, czyli jak zrozumieć drugiego człowieka [na podstawie powieści Rafała Kosika] / Joanna Kostrzewa // Polonistyka. - 2020, nr 6, s. 49-53.
2. Development of emotional intelligence in children and adolescents [zawiera scenariusz lekcji języka angielskiego dla szkoły średniej: Empathy] / Nina Barłózek // Teacher. - 2017, nr 11, s. 58-63.
3. Dzień Dziecka z Psem Plamkiem w agroturystyce - scenariusz zajęć rozwijających empatię wobec zwierząt dla grupy przedszkolnej / Monika Litwinow-Cieślewicz // Wychowanie w Przedszkolu. - 2022, nr 5, s. 45-50.
4. Efekt Domina : materiały dla nauczycieli do pracy z uczniami na pierwszym etapie edukacji (w klasach I-III) [zajęcia z cyklu "Podróż po świecie wartości" - "Empatia - Lesotho"] / Kinga Kuszak [i in.] // Życie Szkoły. - 2020, nr 3/4, s. 34-39.
5. Empatia // W: Jak wykształcić inteligencję emocjonalną : 50 pomysłów ćwiczeń : poziom podstawowy / Dianne Schilling ; tł. Karolina Bojadżijewa-Wesołowska. - Warszawa : Fraszka Edukacyjna, 2009, s. 102-110.
6. Empatia // W: Jak wykształcić inteligencję emocjonalną : 50 pomysłów ćwiczeń : poziom ponadpodstawowy / Dianne Schilling ; tł. Joanna Jedlińska. - Warszawa : Fraszka Edukacyjna, 2009, s. 106-114.
7. Empatia na punkty : szkoła podstawowa, kl. VIII, szkoła ponadpodstawowa [empatia i wolontariat] / Lidia Ippoldt // Biblioteka w Szkole. - 2022, nr 10, s. 26-27.
8. Jak nie zgubić marzeń wśród rzeczy ważnych i pożytecznych : scenariusz zajęć z elementami biblioterapii o wartościach ludycznych i empatii / Roksana Kociołek // Biblioteka w Szkole. - 2017, nr 10, dod. Biblioterapia w Szkole s. 3-4.
9. Kolorowy potwór emocji : scenariusz zajęć rozwijających empatię / Urszula Zybura-Zadworna // Biblioteka w Szkole. - 2018, nr 10, dod. Biblioterapia w Szkole s. 8-9.
10. Kształcenie postawy empatycznej : scenariusz lekcji wychowawczej / Samanta Dryja-Zabielska // Sygnał. - 2018, nr 2, s. 32-35.
11. Letnie upały i zwierzęta domowe : scenariusz zajęć rozwijających empatię wobec zwierząt dla grupy przedszkolnej z Psem Plamkiem / Monika Litwinow-Cieślewicz // Wychowanie w Przedszkolu. - 2022, nr 6, s. 50-55.
12. Medytacja z książką - moc wdzięczności : scenariusz zajęć na temat dbania o emocje, potrzeby doceniania siebie i innych, empatii oraz pozytywnego myślenia : szkoła ponadpodstawowa / Magdalena Prokopowicz // Biblioteka w Szkole. - 2024, nr 10, s. 33-37.

13. Nie-zwykły świat Leona i jego przyjaciół : szkoła podstawowa, kl. I-III [uwrażliwianie na problemy rówieśników z niepełnosprawnościami] / Iwona Pietrucha // Biblioteka w Szkole. - 2022, nr 5, s. 18-20.
14. O empatii wobec zwierząt / Monika Litwinow-Cieślewicz // Wychowanie w Przedszkolu. - 2021, nr 8, s. 36-41.
15. Pies Plamek rozpoczyna przygodę w przedszkolu! : pierwsze zajęcia rozwijające empatię wobec zwierząt ze scenariuszem zajęć / Monika Litwinow-Cieślewicz // Wychowanie w Przedszkolu. - 2021, nr 7, s. 43-48.
16. Pies Plamek w świecie emocji - rozwijanie empatii wobec zwierząt jako istot emocjonalnych / Maria Gudro-Homicka // Wychowanie w Przedszkolu. - 2022, nr 3, s. 36-42.
17. Plamek i różnorodne psie rasy - rozwijanie empatii wobec zwierząt : konspekt zajęć / Monika Litwinow-Cieślewicz // Wychowanie w Przedszkolu. - 2022, nr 4, s. 42-47.
18. Postaw się na moim miejscu! : szkoła podstawowa, kl. 0 i I : empatia i współczucie / Joanna Szymczak-Rydz // Biblioteka w Szkole. - 2021, nr 10, s. 14-15.
19. Praktyczne ćwiczenia w rozwijaniu empatii / Aleksandra Kubala-Kulpińska // Życie Szkoły. - 2020, nr 1, s. 9-13.
20. Program zajęć biblioterapeutycznych "Przyjaciele żyrafy" : problem: porozumiewanie się bez przemocy, czyli o empatii / Justyna Glomb // Biblioterapeuta. - 2021, nr 2, s. 18-47.
21. Rozwijanie umiejętności empatii i szacunku do wszelkich odmienności - scenariusz lekcji [temat: Inny punkt widzenia] // Głos Pedagogiczny. - 2019, nr 9, s. 41-42.
22. Scenariusz zajęć z elementami arteterapii i biblioterapii dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej : temat: Czego potrzebuje smutek? / Barbara Pająk // Biblioterapeuta. - 2021, nr 2, s. 48-51.
23. Strefa Miau! : akceptujemy różnorodność [empatia, akceptacja] / Grażyna Anna Sabiło // Biblioteka w Szkole. - 2016, nr 10, dod. Biblioterapia w Szkole s. 8-9.
24. Szufłada : scenariusz inscenizacji : poświęcony tematowi empatii i tolerancji / Teresa Szpadzińska // Biblioteka w Szkole. - 2014, nr 11, s. 33.
25. W teatrze życia [program zajęć uczących empatii] / Monika Pawłowska, Romana Michałkiewicz-Romaniuk // Konspekt. - Nr 3 (2002), s. 45-48.